ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Jaroslava Vlašína, v právní věci žalobce: **A. S**, st. přísl. Bělorusko, zastoupen opatrovníkem Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem, se sídlem Praha 10, Sevastopolská 378/16, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy**, odbor cizinecké policie, odd. pobytové kontroly, pátrání a eskort, Praha 4, Kaplanova 2055/4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2017, č. j. 4 A 103/2016 – 51,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Opatrovníkovi žalobce Mgr. Jindřichu Lechovskému, **se** za právní zastoupení žalobce v řízení o kasační stížnosti **přiznává** odměna ve výši 968 Kč. Tato částka bude na účet opatrovníka žalobce vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení platí stát.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 12. 12. 2016 č. j. KRPA-500879-22/ČJ-2016-000022 žalovaná zajistila žalobce podle § 129 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“), za účelem jeho předání podle přímo použitelného právního předpisu (Nařízení Evropského parlamentu a Rady /EU/ č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posouzení žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států – dále jen

„nařízení Dublin III“). Doba zajištění byla stanovena na třicet dnů ode dne omezení osobní svobody.

[2] Rozhodnutí žalované napadl žalobce žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále „městský soud“), který žalobu zamítl. Žalobce v podané žalobě namítal, že v jeho případě nebyl dán důvod zajištění podle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, protože neexistovalo vážné nebezpečí útěku. Druhým okruhem žalobních námitek žalobce zpochybňoval správnost úvahy žalované o možnosti uložení zvláštních opatření podle ust. § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců.

[3] Městský soud konstatoval, že rozhodnutím ve věci mezinárodní ochrany ze dne 1. 6. 2016 č. j. OAM-451/ZA-ZA11-ZA15-2016, které nabylo právní moci dne 17. 6. 2016, Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky, zastavil řízení ve věci žalobcovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. l) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žádost je nepřípustná podle § 10a odst. 1 písm. b) tohoto zákona. Státem příslušným k posouzení podané žádosti je podle článku 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013 Polská republika.

[4] V odůvodnění rozsudku městský soud dále konstatoval, že podle obsahu správního spisu žalobce v době řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany již neplnil svou povinnost prodlužovat si průkaz žadatele o mezinárodní ochranu ani nehlásil adresu svého pobytu. V době, kdy bylo již pravomocně rozhodnuto o jeho žádosti o udělení azylu tak, že řízení bylo ve věci zastaveno, nehlásil adresu svého pobytu, zdržoval se na neznámém místě, a proto nemohlo dojít k jeho přemístění do Polské republiky na základě tohoto pravomocného rozhodnutí. Až dne 12. 12. 2016, kdy byl žalobce kontrolován v obchodním centru při podezření z krádeže, bylo zjištěno, že nadále pobývá na území ČR. Z obsahu protokolu o vyjádření účastníka řízení vyplývá, že žalobce neuvedl adresu svého pobytu a přiznal, že povolený pobyt zde nemá. Pokud žalobce uváděl v žalobě, že si zajišťoval finanční prostředky k vycestování do Polska a byt, kde bude v Polsku bydlet, jde o skutečnosti, které nemají žádný vliv na posouzení této věci. Žalobce tyto skutečnosti ničím nedoložil a z jeho dosavadního jednání na území České republiky je zřejmé, že nerespektoval rozhodnutí Ministerstva vnitra ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany a pobýval zde bez ohlášení pobytu. Podmínky pro zajištění stanovené v § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců proto byly splněny; žalobce pobýval na území neoprávněně a nerespektoval pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného nařízením Dublin III.

[5] K námitce nevyužití zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců soud konstatoval, že žalovaná vyhodnotila možnost jejich použití s ohledem na výpověď žalobce. Žalobce uvedl, že disponuje omezenými finančními prostředky a že není schopen sdělit adresu, kde by se mohl zdržovat. Žalovaná též na základě skutečností zjištěných po žalobcově zadržení dospěla k závěru, že existuje důvodná obava, že žalobce nebude spolupracovat s orgány policie, neboť dosud na území ČR pobýval bez platného víza a bez adresy pobytu. S tímto hodnocením se soud ztotožnil, neboť dle něj z důkazů provedených v průběhu správního řízení bylo možno dovodit, že mírnější opatření by nebyla účinná a uložení zvláštních opatření za účelem vycestování je v případě žalobce nedostačující.

[6] Kasační stížností žalobce (dále „stěžovatel“) napadá rozsudek městského soudu z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále „s. ř. s“). Stěžovatel namítá, že podmínka existence vážného nebezpečí útěku u něj nebyla splněna. Připouští, že neplnil některé ze svých povinností žadatele o mezinárodní ochranu, v důsledku čehož ztratil přehled o svém statusu a nebylo mu možno doručit oznámení o provedení dobrovolného transferu do Polska. Do Polska se však chystal, opatřil si z domova i finanční prostředky, které mu měly být doručeny krátce po zajištění, v Polsku si zajistil ubytování. Stěžovatel tedy k některým povinnostem v průběhu azylového řízení přistupoval poněkud liknavě, nelze však dle jeho názoru konstatovat, že by se předání do Polska bránil a že by se úmyslně skrýval před správními orgány. Odkázal též na preambuli Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, podle níž by zajištění žadatelů mělo být možné pouze v jasně vymezených výjimečných případech. Přitom v případě stěžovatele bylo ve správním řízení pouze prokázáno, že nevěnoval dostatečnou pozornost svým povinnostem a nezajímal se aktivně o termín, kdy bude povinen odcestovat do Polska. Naopak dle stěžovatele nebylo prokázáno, že by odmítal do Polska odcestovat a že by se tomu hodlal vyhýbat. Ze spisového materiálu proto nelze dovodit, že by hrozil jeho útěk.

[7] Dále stěžovatel namítá, že žalovaná nesprávně posoudila možnost uložení zvláštních opatření podle § 123b a § 123c zákona o pobytu cizinců. Nemožnost uložení zvláštních opatření žalovaná zdůvodnila shodnými důvody jako existenci vážného nebezpečí útěku, přitom jednání stěžovatele nemůže zdůvodnit existenci vážného nebezpečí útěku, tím méně tedy může zdůvodnit nepoužití zvláštních opatření. Žalovaná porušuje zásadu presumpce neviny, neboť není oprávněna rozhodnout o tom, zda se stěžovatel dopustil trestného činu či přestupku krádeže. Bez existence rozhodnutí příslušného orgánu nelze z takové skutečnosti vycházet. Žalovaná též nevyhodnotila možnost uložení zvláštního opatření v podobě povinnosti pravidelně se hlásit na policii. Nemohou obstát závěry soudu a žalované, že stěžovatel nemá stálou adresu, protože stěžovatel jasně uvedl, že bydlí v pronajatém bytě poblíž zastávky Č., pouze si nepamatuje přesnou adresu. Žalovaná měla tuto skutečnost ověřit svou operativní činností.

[8] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení o kasační stížnost. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje přípustné důvody podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a v řízení o kasační stížnosti je zastoupen ustanoveným opatrovníkem, který je advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy věcně projednatelná. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud připomíná, že stěžovatel byl žalovanou zajištěn v režimu § 129 zákona o pobytu cizinců, který v odst. 4 stanoví, že policie rozhodne o zajištění cizince za účelem jeho předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pouze pokud existuje vážné nebezpečí útěku. Podle téhož ustanovení se za vážné

nebezpečí útěku zejména považuje, pokud cizinec pobýval na území neoprávněně, vyhnul se již dříve předání do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie, pokusil se o útěk, pokud vyjádřil úmysl nerespektovat pravomocné rozhodnutí o přemístění do státu vázaného přímo použitelným předpisem Evropské unie nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.

[12] Přesto, že se stěžovatel pokouší vlastní jednání navazující na obdržení rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu zlehčovat, je nesporné, že neplnil svou povinnost hlásit pobyt příslušným správním orgánům v době po doručení uvedeného rozhodnutí. Přitom si, jak ostatně sám připouští, byl evidentně vědom své povinnosti respektovat předání do Polska. Dále je nesporné, že stěžovatel pobýval na území České republiky neoprávněně, byl si toho vědom a tento jeho neoprávněný pobyt byl zjištěn až vlastní činností policie. To uvedl i správní orgán v odůvodnění rozhodnutí o stěžovatelově zajištění a ani stěžovatel tato fakta v soudním řízení nezpochybňuje.

[13] V tomto smyslu již samotný fakt, že stěžovatel pobýval na území České republiky neoprávněně, postačuje k naplnění zákonné definice vážného nebezpečí útěku. Polemika stěžovatele o tom, zda bylo prokázáno, že odmítal do Polska vycestovat a hodlal se vycestování vyhýbat, tedy působí účelově a není relevantní. Přesto Nejvyšší správní soud považuje za vhodné připomenout, že správní rozhodnutí se neopíralo o zjištění, že by stěžovatel explicitně odmítal vycestovat (tedy vyjádřil takový úmysl). Z výše rekapitulovaného jednání stěžovatele je však zřejmé, že úmysl vyhýbat se rozhodnutí o přemístění do Polska je patrný z jeho jednání po obdržení rozhodnutí o jeho azylové žádosti. Stěžovatel si byl vědom povinnosti podrobit se transferu, přitom však neplnil povinnost hlásit svůj pobyt, čímž de facto realizaci transferu znemožnil. Tvrzení stěžovatele, že si zajistil prostředky pro vycestování a v Polsku i bydlení, nebyla v soudním řízení nijak prokázána a působí zcela účelově. Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že závěr žalované i městského soudu o existenci vážného nebezpečí útěku stěžovatele ve smyslu § 129 odst. 4 zákona o pobytu cizinců byl dostatečně prokázán.

[14] Pokud se jedná o žalovanou provedené posouzení možnosti uložení zvláštních opatření, nespatřuje Nejvyšší správní soud žádné pochybení v tom, že žalovaná při posouzení možnosti jejich použití vycházela rovněž ze skutkového stavu zjištěného ze spisu (ohledně jednání stěžovatele po doručení rozhodnutí o jeho žádosti o mezinárodní ochranu), který předtím již hodnotila z pohledu existence vážného nebezpečí útěku. Tento postup je naopak zcela logický a efektivní.

[15] Žalovaná v rozhodnutí nejprve obecně konstatovala, že z uvedeného jednání stěžovatele je zřejmé, že mírnější opatření by nebyla účinná. Dále tuto úvahu rozvinul a v tom směru, že není žádoucí, aby se na území České republiky pohybovaly osoby bez povoleného pobytu, bez známé adresy pobytu, na níž by mohly být kontrolovány, a které navíc nespolupracují se státními orgány a opakovaně porušují právní předpisy. Dále zdůvodnila (ne)možnost uložení všech tří zákonem předpokládaných typů zvláštních opatření podle § 123b zákona o pobytu cizinců. Zdůraznila totiž, že stěžovatel disponuje omezenými finančními prostředky [což vylučuje uložení opatření podle § 123b odst. 1 písm. b)], že není schopen sdělit adresu [což vylučuje uložení opatření podle § 123b odst. 1 písm. a)]. Uvedla, že stěžovatel neplnil povinnost prodlužovat si průkaz žadatele

o mezinárodní ochranu, pobýval na území bez platného víza, nemá stálou adresu a porušuje právní předpisy (například také tím, že se pokusil odcizit zboží), což vzbuzuje obavu, že nebude spolupracovat se správním orgánem. Je zjevné, že tento souhrn faktů podle názoru žalované vylučoval uložení opatření podle § 123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, které spočívá v povinnosti cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené. Z odůvodnění rozhodnutí žalované tedy jasně vyplývá, proč vyloučila uložení zvláštních opatření, a to včetně stěžovatelem sporovaného opatření spočívajícího v uložení povinnosti pravidelně se hlásit na policii.

[16] Stěžovatelovy úvahy o významu presumpce neviny jsou obecně správné, avšak v kontextu nyní posuzované věci nepředstavují relevantní argumentaci. Z obsahu správního spisu nevyplývá, zda byl stěžovatel pravomocně uznán vinným z přestupku či trestného činu v souvislosti s odcizením zboží v supermarketu, nejedná se však o zásadní skutečnost. Uvedený případ žalovaná zmínila pouze jako jeden z příkladů stěžovatelova chování. I bez něj přitom z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že se stěžovatel dopouštěl porušování právních předpisů celou řadou srozumitelně popsaných a nepochybně prokázaných jednání (samotný neoprávněný pobyt na území ČR, svévolné opuštění pobytového střediska, soustavné porušování povinnosti hlásit adresu svého pobytu). Údajné protiprávní jednání stěžovatele (odcizení zboží) tedy pro rozhodnutí o neuložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců ve skutečnosti nemělo žádný vliv a uvedeno bylo vcelku nadbytečně. Důvody žalované pro neuložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců tedy obstojí na základě ostatních a prokázaných případů stěžovatelem porušovaných povinností.

[17] Námitka zpochybňující splnění podmínek pro uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, odůvodněná tím, že do protokolu o vyjádření účastníka správního řízení ze dne 12. 12. 2016 stěžovatel uvedl, že si pronajímá pokoj v bytě u zastávky Č., je též nedůvodná. Stěžovatel do protokolu neuvedl žádné bližší údaje o tomto tvrzeném ubytování, podle nichž by vůbec bylo možné ověřit, že skutečně má nějakou stálou adresu. Navíc ani neuvedl (přes přímou otázku pracovníka žalované) jak dlouho se v tomto údajném ubytování zdržuje. Žalovaná tedy nemohla na základě výpovědi samotného stěžovatele vyhodnotit, zda by mohlo jít skutečně o reálnou a stálou adresu, na níž by mělo smysl realizovat zvláštní opatření spočívající v uložení povinnosti cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly. Ostatně i tvrzení stěžovatele v tomtéž protokolu, že v České republice nemá adresu, na které bude přebírat poštu, silně zpochybňuje, že by se v případě údajného ubytování v pokoji kdesi poblíž zastávky Č. o takovou adresu mohlo vůbec jednat. Uvedl-li stěžovatel do protokolu takto vágní a navíc rozporné údaje o svém údajném ubytování, nelze žalované vytýkat, že takové údaje nepřijala a neověřila operativní činností, neboť ta by se nemohla opírat o použitelné skutečnosti.

[18] Lze tedy uzavřít, že kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nebyl v posuzované věci dán. Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a jako takovou ji dle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by náleželo procesně úspěšné žalované, která ovšem náhradu nákladů nežádala a případné vzniklé náklady ani jinak ze spisu nevyplývají. Nejvyšší správní soud proto náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

[20] V řízení o kasační stížnosti žalobce zastupoval ustanovený opatrovník Mgr. Jindřich Lechovský, advokát. V kasační stížnosti vyčíslil opatrovník žalobce odměnu za jeden úkon právní služby (sepis a podání kasační stížnosti) ve výši 500 Kč plus paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč a náhradu za DPH ve výši 168 Kč. Jelikož vyčíslená odměna odpovídá obsahu spisu, Nejvyšší správní soud přiznal opatrovníkovi žalobce odměnu v požadované celkové výši 968 Kč (§ 9 odst. 5, § 7 bod 2, § 6 odst. 1, § 13 odst. 3 advokátního tarifu), zahrnující zvýšení o DPH. Tyto náklady nese stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu